

ZUSAMMENFASSUNG.

Der Verfasser berichtet über neue Fundorte von vier Spielarten der Bäume und zwar einer Trauerfichte, einer Warzentanne, einer eichen- oder gefeldert-rindigen Rotbuche und eines säulenförmigen Spitzahorns. Besondere Beachtung verdient die erste Entdeckung in Polen eines säulenförmigen Spitzahorns in den Karpathen im oberen Laufe des Świca-Flusses, im Forstrevier Ludwikówka (Kreis Dolina).

Seine Notiz ergänzt er durch eine Nachricht von einer starken Schwarzpappel und zweier kleinblättrigen alten Linden, die man als Naturdenkmäler betrachten kann.

Z Zakładu Botaniki Lasowej Politechniki Lwowskiej. — Aus dem Forstbotanischen Institut der Politechnischen Hochschule in Lwów.

Z literatury. — *Revue bibliographique.*

Beaoverie J.: *Les Gymnospermes vivantes et fossiles.* Cours de Botanique professé à la Faculté des Sciences de Lyon. Lyon 1934. Str. 160. Z osobnym atlasem, zawierającym 38 tablic. Cena 65 fr.

Jest to bardzo zwięzły kurs nagozależkowych, jaki autor wykładał na wydziale przyrodniczym Uniwersytetu w Lyonie. Poruszone tu są: systematyka w historycznym rozwoju zagadnienia, ewolucja, oparta na zdobycach paleontologicznych, kwestje morfologiczne oraz geograficzne. Każdy rodzaj zawiera najważniejsze gatunki. Wszędzie jednak widać umiar w rozpatrywaniu materiału, autor nie przynosi jednych zagadnień ponad drugie.

W obecnej chwili jest to jedyny podręcznik, tak treściwie ujęty, a jednocześnie pewien wzór kursu, jaki winien być podany studentom w Uniwersytetach, a z pewnemi modyfikacjami i na Wydziałach Leśnych. „Les Gymnospermes“ nie odda usług hodowcom, praktykom, ponieważ brak tu większej ilości gatunków i kwestyj, któreby tych ostatnich interesowały. Jest to bowiem praca, obejmująca całość nagozależkowych z teoretycznego a nie praktycznego punktu widzenia.

Całość kursu jest ilustrowana oryginalnymi tablicami, gdzie są podane najistotniejsze szczegóły budowy morfologicznej nagozależkowych kopalnych i żyjących z małemi mapkami głównych centrów geograficznych najważniejszych rodzajów. Rysunki nie są artystyczne, lecz całkowicie osiągają cel, jakiemu są przeznaczone.

Camus A.: *Les Chênes.* Monographie du genre *Quercus.* Atlas T. I. Encyclopédie économique de Sylviculture VI. Paul Lechevalier & Fils. Paryż 1934. Cena 125 frs.

Jest to atlas dużego formatu (37×27) zawierający 78 tablic jednobarwnych rysunków, ilustrujących gałązki z liśćmi, owocami, pączkami a niekiedy kwiatami, oraz stadjami kiełkowania niektórych dębów. Poza tem atlas zawiera 30 tablic dotyczących budowy anatomicznej, budowy włosków, przekrojów liści, ogonków liściowych, szparek oddechowych i gałązek. Są to rysunki schematyczne, na podstawie których można odróżnić gatunek. Dużą uwagę zwrócono na miseczkę (cupula) i jej ornamentację, jako na ważną cechę systematyczną.

Tablice obejmują 181 gatunków wraz z podgatunkami, odmianami i mieszańcami. Wydawnictwo zakrojone na dużą skalę, ma ono objąć dęby całej kuli ziemskiej. Tom pierwszy obejmuje podrodzaj *Cyclobalanopsis* i *Euquercus* z sekcjami: *Cerris* i *Mesobalanus*. Do atlasu jest dołączony zeszyt, w którym podane są ważniejsze synonimy, ojczyzna i objaśnienia rysunków każdego gatunku, podgatunku lub odmiany. Piękny ten atlas może oddać duże usługi przy oznaczaniu dębów.

Kurdiani S. Z.: *Dendrologja*. Biologia i systematika ważniejszych leśnych drewnianych i kustarnikowych porod. Narkomles Z. S. S. R. Tifliskij Lesotiechniczeskij Institut. Tiflis 1934. Str. 488.

Jest to przerobiony i uzupełniony kurs dendrologji, jaki autor prowadzi od szeregu lat w języku gruzińskim dla studentów Leśnego Instytutu Technicznego w Tyflisie. Przekładu na język rosyjski dokonał A b a s z i d z e. Książka składa się z dwóch części. W części pierwszej, dość obszernej, bo zawierającej 175 stron druku, autor rozpatruje oddzielne elementy roślin drzewiastych z biologicznego punktu widzenia. W tej części podana jest krótka anatomja drewna, kory, geograficzne rozmieszczenie drzew leśnych, czynniki ekologiczne i zagadnienia dziedziczności. Rozdział dotyczący budowy drewna napisał D z a p a r i d z e. Część tę należy uważać za przygotowanie do kursu specjalnego, mającą odciążyć równocześnie część specjalną od zagadnień natury ogólnej. Chodziło też zapewne autorowi o to, aby leśnik miał pewne minimum koniecznych wiadomości dotyczących drzew wogóle.

Ponieważ dendrologja napisana jest głównie dla leśników, to też różne gatunki drzew są rozpatrywane z leśnego punktu widzenia. Zwrócono uwagę na pewne odrębności w hodowli poszczególnych drzew, które nie są traktowane w kursie ogólnej hodowli leśnej.

Książka ta jest przeznaczona dla leśników południowej części S. S. S. R., dlatego też położono w niej nacisk na południowe gatunki drzew, uwzględniając jednocześnie najbardziej interesujące gatunki północy.

Jak widzimy z powyższego, autor zakreślił pewne ramy podręcznikowi i konsekwentnie utrzymywał się w tych ramach do końca. Nie należy się też spodziewać ani obszernych opisów gatunków, ani większej ilości rozpatrywanych gatunków. Poza ogólnymi stwierdzeniami, że gatunek jest zmienny, brak rozważania form i odmian. Opisy są naogół krótkie. Dla charakterystyki przytaczam kilka przykładów. Rodzaj *Abies* szerzej uwzględnia tylko *Abies pectinata* i *A. Nordmanniana* a *A. cephalonica*, *A. balsamea*, *A. sibirica* i *A. Pinsapo* traktuje już bardzo krótko. W rodzaju *Alnus* są opisane tylko *Alnus glutinosa* i *A. incana*, a ponadto kilka wierszy poświęcono *A. cordifolia*. Nieco obszerniej jest potraktowany rodzaj *Quercus*, w którym obok *Q. pedunculata* i *Q. sessilis*, opisanych szczegółowo, mamy krótkie opisy 10 innych gatunków.

Książka dość bogato ilustrowana rycinami zapożyczonymi głównie z innych dzieł, może być pomocna dla leśników i specjalistów w zakresie drzewoznawstwa. Jeżeli chodzi o potrzeby drzewoznawstwa ogrodniczego, to książka ta nie czyni zadość wymaganiom, jakie mu stawiamy, gdyż pomijając braki odmian i form w gatunkach podanych w tej książce, brak jest masy oryginalnych i pięknych gatunków, które mają zastosowanie w ogrodnictwie dekoracyjnym.

Dr. R. Kobendza

